

ONDERZOEK BEVESTIGT DE WERKING VAN BESTAANDE STRATEGIEËN

Ridderzuring beheersen: resultaten Zwitsers onderzoek

Ridderzuring is – naast distel, Jacobskruiskruid, pitrus en lidrus – één van de probleemkruiden op biologische melkveebedrijven. De resultaten van een recent Zwitsers onderzoek op 87 percelen met veel en weinig ridderzurig geven houvast voor maatregelen.

TEKST NICK VAN EEKEREN EN PEDRO JANSSEN | FOTO RUTH VAN SCHRIEK

Ridderzuring leidt op menig biologisch melkveebedrijf tot chagrijn. Eén eenvoudige oplossing voor het probleem bestaat niet. Een analyse van de kennis en ervaring van twintig jaar geleden (zie Rapport Beheersing van ridderzuring) leverde op dat ridderzuring kan worden beheerst door een samenhangend pakket aan maatregelen die consequent worden uitgevoerd. Basis is een goed graslandbeheer gericht op een gesloten zode en voorkoming van zaadvorming. Grofweg zijn er drie strategieën beschreven:

Zodebedekking is een belangrijke factor voor een lagere bezetting met ridderzuring.

1. Beheren om zaadvorming te voorkomen en verwijderen.
2. Beheren om zaadvorming te voorkomen en uit laten sterven.
3. Graslandvernieuwing al dan niet in rotatie met voeder- en akkerbouwgewassen.

Deze drie strategieën snijden nog steeds hout. In 2024 is er in het wetenschappelijk tijdschrift *Weed Research* door Klötzli e.a. een artikel gepubliceerd.

Opzet onderzoek

De onderzoekers hebben in Zwitserland, Groot-Brittannië en Slovenië in totaal 87 percelen met veel ridderzuring (>1 plant per m²) paarswijs vergeleken met 87 percelen met weinig ridderzuring. Er zijn data verzameld over de botanische samenstelling, de historie van het perceel, het management en de bodemkwaliteit (chemisch en fysisch). Van de 87 vergelijkingen waren er 25 op biologische percelen. Het gemiddelde stikstofbemestingsniveau was 92 kg beschikbare N per ha met vijf maai/weide-snedes per jaar.

Bedekte zode en lagere fosfaat- en kalistoestand

De bedekking door de zode was een belangrijke factor voor een lagere bezetting met ridderzuring. Elke tien procent verhoging van de dichtheid van de zode gaf een halvering van het aantal ridderzuringplanten. Het belang van deze bestaande kennis wordt hiermee nogmaals onderstreept. Daarnaast laten de resultaten zien dat een lagere fosfaatbemestingstoestand van de bodem en in mindere mate de kalibemestingstoestand het ridderzuring moeilijk maakt. Het is dus belangrijk dat de bemesting van fosfaat en kali in balans is met gewasgroei en -afvoer. Op een biologisch bedrijf moet dit redelijk in balans zijn. Aangezien sommige biologische melkveebedrijven bij omschakeling nog redelijk hoge fosfaattoestanden hebben, kan dit een aantal jaren duren.

Voorkomen verdichting

Percelen met een hogere bulkdichtheid (maat van verdichting gecorrigeerd voor organische stof) hadden meer ridderzuring. Bodemverdichting zorgt op twee manieren voor mogelijk hogere aantallen ridderzuring. Direct doordat de wortel van ridderzuring beter groeit in verdichte grond ten opzichte van gras, en indirect door de verminderde concurrentie voor licht met gras. Begrazing en berijden onder natte omstandigheden kan dus zorgen voor meer ridderzuring. Ook kan beweiding zorgen voor meer ridderzuring door niet goed afgeweide stukken en door open plekken in de zode.

Managementintensiteit

Er werd in dit onderzoek geen effect van managementintensiteit (bemestingsniveau, aantal maai- en weidesnede en beweidingintensiteit gevonden). In ander onderzoek is aangetoond dat

 Een lage fosfaattoestand vermindert de concurrentiepositie van ridderzuring.

ridderzuring juist afneemt als het vaker gemaaid wordt omdat dan de wortelreserves worden uitgeput. Als dit vaker maaien schijnbaar gepaard gaat met meer bemesting van fosfaat en kali gaat dit niet op. Ervaringen met uitmijnen van fosfaat in natuurgebieden met grasklaver en kalibemesting laat zien dat ridderzuring dan wel afneemt. Deze ervaring versterkt de conclusie van het Zwitserse onderzoek dat een lage fosfaattoestand de concurrentiepositie van ridderzuring ten opzichte van het gras vermindert. Dit zou betekenen dat op grasklaver-maaipercelen met een laag bemestingsniveau van fosfaat ridderzuring het moeilijk moet krijgen. Het is dan wel belangrijk om de klaver productief te houden met kalibemesting. Gras-witte klaver lijkt hiervoor beter te passen dan een combinatie met rode klaver omdat deze nog wel eens een open zode kan veroorzaken.

Conclusies

- Zorg voor een competitief productief grasland, met een hoge bedekking en voorkom open plekken in de zode.
- Voorkom zaadvorming door het verwijderen van bloeistengels of maai een wei na het weiden schoon.
- Voorkom verdichting.
- Bemest in evenwicht met de behoefte van het gewas voor fosfaat en kali.
- Bij een hoge bemestingstoestand van fosfaat kan maai-beheer van gras-witte klaver met kalibemesting mogelijk een remedie zijn bij een hoge ridderzuringbesmetting. Let wel, dit wil niet zeggen dat ridderzuring altijd vanzelf verdwijnt en geen andere actie nodig is.

Nick van Eekeren en Pedro Janssen zijn verbonden aan Louis Bolk Instituut ■

Klötzli J., Suter M., Beaumont D., Kolmanič A., Leskovšek R., Schaffner U., Storkey J. and Lüscher A. (2024) Key management practices to reduce the risk of the occurrence of *Rumex obt.* in productive grasslands. *Weed Research* 64, 76–88.

Beheersing ridderzuring

Het 'Rapport Beheersing van ridderzuring' beschrijft drie strategieën om ridderzuring te beheersen. Scan de QR code.

